

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/32/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5316204788
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5316204788.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej, sudcov JUDr. Yvetty Dzugasovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: C. M., nar. XX.XX.XXXX, B. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Čadci, dieťa rodičov, matky: Y. B. nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX I. C. I. XXXX, a otca: Q. X. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX/XX, I., Poľská republika, zastúpeného Mgr. Ľudmilou Vorčákovou, advokátkou, so sídlom C. XXX/X, XXX XX H., o nariadenie neodkladného opatrenia - zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Čadca č. k. 9P/29/2016-23 zo dňa 23. júna 2016, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Čadca č. k. 9P/29/2016-23 zo dňa 23. júna 2016 potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd zamietol návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa otec domáhal dočasného zverenia maloletej C. M., nar. XX.XX.XXXX a maloletého B. M., nar. XX.XX.XXXX podľa § 76 ods. 1 písm. b/ O.s.p. do osobnej starostlivosti otca a matku žiadal zaviazat' k povinnosti platiť výživné na maloletú C. M. sumou 90,00 Eur mesačne a na výživu maloletého B. M. sumou 80,00 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám otca maloletých detí počnúc dňom nariadenia tohto rozhodnutia.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v danom prípade otec navrhoval nariadiť predbežné opatrenie zverením maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti s uložením povinnosti matky platiť výživné. Z predložených dôkazov, a to potvrdenia OO PZ Čadca z 15.06.2016 a zápisnice o trestnom oznámení zo dňa 15.06.2016 okresný súd nemal preukázané skutočnosti nevyhnutné pre poskytnutie predbežnej ochrany navrhovaným spôsobom. Súd prvej inštancie vyhodnotil uplatnený nárok ako zjavne neopodstatnený aj s poukazom na správu o prešetrení pomerov zo strany kolízneho opatrovníka, ktorý vykonal skúmanie pomerov v domácnosti matky a zistil, že o maloleté deti je riadne postarané. Starostlivosť im zabezpečovala stará matka, keďže matka maloletých detí bola od 10.06.2016 na pracovnom školení v Taliansku. Kolízny opatrovník vypočul aj maloletú C., ktorá vyslovila spokojnosť s tým, že žije s matkou a že občas ide na víkend k otcovi. Opísala aj skutočnosti, ktorých bola účastná vo vzťahu spoluzitia jej rodičov. Podľa názoru okresného súdu otec neosvedčil v návrhu vystavenie maloletých detí nebezpečenstvu ublíženia na zdraví a živote. Skutočnosť, že podal trestné oznámenie vo veci opustenia detí matkou neznamena, že tieto boli vystavené akejkol'vek hrozbe. Vzhľadom na to, že otec žije v Poľsku, okresný súd za aktuálnej situácie nepovažoval vhodné vystaviť deti novému prostrediu a jazyku.

3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec, ktorý sa domáhal zmeny napadnutého rozhodnutia a vyhovenia jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

4. Zopakoval svoju argumentáciu formulovanú v návrhu na začatie konania a spochybnil skutočnosť, že matka bola v kritickom čase (kedy nechala deti v starostlivosti starej matky) v zahraničí na školení. Matka totiž pracuje ako kaderníčka, a preto sa otcovi absolvovanie takého školenia javí nepravdepodobným.

V skutočnosti bola na dovolenke s priateľom. Odvolateľ zdôraznil, že matka neprejavuje o deti záujem a tieto často necháva v starostlivosti starej matky. Otec poprel, že by počas spolužitia s matkou bol agresívny, bil ju či ponižoval. Práve naopak, matka nevedla usporiadaný život, striedala milencov. Odvolateľ vyjadril presvedčenie, že ponechanie detí „napospas“ starej matke znamenalo porušenie Ústavy SR, Zákona o rodine i medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Nie je pravdou, že by maloletá C. neovládala poľský jazyk. Záverom vyjadril názor, že matka svoje rodičovské povinnosti nemôže preniesť na inú osobu.

5. Ostatní účastníci sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 65 CMP a toto rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

7. Vzhľadom na to, že vec bola predložená krajskému súdu na rozhodnutie po 01.07.2016, teda za účinnosti nových procesných kódexov (zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, zákon č. 161/2015 z. z. Civilný mimosporový poriadok), odvolací súd bol povinný pri svojom postupe aplikovať novú úpravu (§ 470 ods. 1 CSP, § 395 ods. 1 CMP) s tým, že účinky procesných úkonov súdu prvej inštancie ostali zachované (§ 470 ods. 2 CSP, § 395 ods. 2 CMP). Zároveň v ďalšej časti odôvodnenia krajský súd prispôbil terminológiu novej úpravy, ktorá reguluje neodkladné opatrenia ako ekvivalent pôvodných predbežných opatrení.

8. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. (účinné v čase rozhodnutia okresného súdu, aktuálne sú kritériá odôvodnenia uznesenia predmetom úpravy § 236 CSP). Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

9. Treba zdôrazniť, že dokazovanie v konaní o vydanie neodkladného opatrenia nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. To je pojmovo vylúčené. Toto dokazovanie preto teória práva označuje ako osvedčovanie. Na rozdiel od dokazovania, osvedčovanie znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Pri ich zisťovaní súd neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takého postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvyš pravdepodobné. Všetky zásady dokazovania platné v civilnom procese sa však nemôžu uplatniť v celej šírke s ohľadom na potrebu poskytnutia rýchlej a účinnej ochrany práv, ktoré majú byť predmetom vydaného neodkladného opatrenia.

10. Z obsahu spisu vyplynulo, že dňa 12.06.2016 po realizácii styku s deťmi upravenej rozhodnutím Okresného súdu Čadca sp. zn. 5P/72/2013 zo dňa 03.04.2014 otec mienil syna a dcéru odovzdať matke, čo však nebolo možné, keďže táto sa nenachádzala z mieste bydliska. Namiesto toho tu bola prítomná stará matka detí, ktorá odôvodnila neprítomnosť svojej dcéry pracovnou cestou v zahraničí. Uvedené skutočnosti mali z pohľadu otca znamenať potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, predmetom ktorého malo byť zverenie detí otcovi. Tento argumentoval predovšetkým ohrozením detí z dôvodu, že ich stará matka nie je spôsobilá zabezpečiť adekvátnu starostlivosť a tiež tým, že výkon rodičovských práv a povinností nemôže byť prenesený na inú osobu.

11. Právo podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa patrí obom rodičom (§ 28 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 Zákona o rodine). Toto právo sa v prípade rodičov nežijúcich spolu realizuje prostredníctvom inštitútu úpravy styku v zmysle § 36 ods. 1 Zákona o rodine a za situácie potreby neodkladnej úpravy podľa § 367 CMP (predtým § 76 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

12. Právo styku rodiča s dieťaťom je úplne novým právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do jeho osobnej starostlivosti. Právo styku vychádza z Ústavy Slovenskej republiky, keď v zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy SR „starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona“. Právo styku vyplýva tiež z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, kde je upravené v článku 7 ako právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, v článku 8, ktorý zakotvuje právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných väzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov, v článku 29 bod 1, v zmysle ktorého má výchova dieťaťa viesť k posilňovaniu úcty k rodičom dieťaťa, tiež v článku 9 bod 3, podľa ktorého štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa, a v súvisiacom článku 18 bode 1, ktorý priznáva obom rodičom spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

13. V prípade, ak dôjde k rozpadu rodiny a je nevyhnutné rozhodnúť, s ktorým z rodičov bude dieťa naďalej bývať, nezasahuje sa týmto rozhodnutím do výkonu rodičovských práv a povinností druhého rodiča. Tieto zostávajú v nezmenenom rozsahu zachované. Priestor na realizáciu týchto rodičovských práv a povinností a na výchovné pôsobenie na dieťa má rodič práve v čase styku s dieťaťom. Vzájomná radosť rodiča a dieťaťa z blízkosti toho druhého je základným prvkom rodinného života. Je chránená článkom 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z tohto článku vyplýva tiež pozitívny záväzok štátu chrániť záujmy rodiny a prispievať aktívne k udržiavaniu a obnovovaniu rodinnoprávnych väzieb. Vyhliadky na vytvorenie takýchto väzieb sa postupne znižia a napokon zaniknú, ak biologickému rodičovi a dieťaťu nikdy nie je dovolené stykať sa, alebo len tak zriedka, že žiadne prirodzené puto nemá nádej medzi nimi vzniknúť.

14. Žiada sa zdôrazniť, že úprava stretávania detí (zverených do starostlivosti matke) s otcom je regulovaná súdnym rozhodnutím, ktoré bolo pre súdy v aktuálnej veci záväzná. Táto regulácia znamená, že obaja rodičia disponujú rovnakým rozsahom rodičovských práv a povinností tieto realizujú v rámci vymedzeného času, kedy deti vychovávajú v súlade so svojim filozofickým presvedčením, vplyvajú na ne, trávajú s nimi čas podľa svojej vôle. V praktickom živote nemožno vylúčiť, že v konkrétnych situáciách rodič nemôže bezprostredne realizovať svoje rodičovské povinnosti a dieťa ponechá v starostlivosti inej osoby, čo nemožno v zásade považovať za neprípustné, či akokoľvek znamenajúce zanedbanie práv rodiča. Je totiž zrejme, že dieťa (s ohľadom na jeho vek) trávi čas aj s inými osobami, rodinnými príslušníkmi či priateľmi, kedy zodpovedný rodič nemusí byť prítomný. Uvedené súd nemôže považovať za porušenie povinností otca či matky, pokiaľ takýto prístup k rodičovským povinnostiam nie je pravidelný či až trvalý. Ponechávanie detí v starostlivosti inej osoby by mohlo eventuálne odôvodniť zmenu rozhodnutia o výchove maloletých detí jedine za situácie nedbalého prístupu alebo nezájumu, ktorý musí byť preukázaný.

15. V štádiu konania o neodkladnom opatrení takáto zmena súdneho rozhodnutia, ku ktorej smeroval návrh otca musí naviac dosiahnuť istú mieru intenzity znamenajúcej existenciu potrebu neodkladnej úpravy podľa § 325 ods. 1 CSP v nadväznosti na § 367 ods. 1 CMP (za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku malo ísť o existenciu nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy alebo potrebu dočasnej úpravy podľa § 75 ods. 2 O.s.p.). Inak povedané, predbežná ingerencia súdu do právnych vzťahov účastníkov už regulovaných iným súdnym rozhodnutím je prípustná za situácie ohrozenia detí z hľadiska ich zdravej výchovy; závažnejšie poruchy vo výchovnom prostredí maloletých môžu byť dokonca podkladom nariadenia neodkladného opatrenia podľa § 365 CMP, ktoré už vyžaduje osvedčenie podstatného ohrozenia detí.

16. Odvolací súd bol rovnako ako súd prvej inštancie presvedčený, že v danom prípade otec neosvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov tak, aby bolo možné vyhovieť jeho návrhu. Podstatou jeho argumentácie bol odchod matky do zahraničia, čím mala vystaviť deti riziku na zdraví a živote. Pokiaľ nebolo preukázané, že „zverenie“ detí starej matke je pravidelné alebo že by nebolo o deti zodpovedne postarané, nebol dôvod na realizáciu tak výrazného zásahu do právoplatnej úpravy zverenia detí, ako to požadoval odvolateľ. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 17.06.2016 neboli zrejme žiadne závažné skutočnosti znamenajúce ohrozenie detí, nedostatky pri ich starostlivosti, zanedbávanie, či iné okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť postup súdu podľa § 367 ods. 1 CMP, z čoho krajský súd vyvodil nedôvodnosť podaného návrhu na vydanie neodkladného opatrenia.

17. Zároveň, krajský súd zdôrazňuje, že konštatované závery neprejudikujú rozhodnutie vo veci samej, v ktorom môžu byť vykonané dôkazy v širšom rozsahu na preukázanie tvrdených skutočností.

18. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.